

The Final Battle of Gisli Súrsson: A Picture Book

Lokabardagi Gísla Súrssonar: Myndasaga

William R. Short

The Final Battle of Gisli Súrsson:

A Picture Book

Lokabardagi Gísla Súrssonar:

Myndasaga

©2015 William P. Short
Hurstville, LLC

The Final Battle of Gisli Súrsson:

A Picture Book

Lokabardagi Gísla Súrssonar:

Myndasaga

William R. Short

and featuring

Arni Þórarinsson

Atli Freyr Guðmundsson

Birkir Örvarsson

Matthew Card

Mike Cicale

Robin Cooper

Rhonda Cooper

John Davis

Hinrik Stefnir Ævarsson

Hjörtur Reynir Hinriksson

Kristine Krakowski

Lýður Valgeir Jóhannesson

Matthew Nachtrieb

Reynir A.

Barbara Wechter

Þorgrímur Kolbeinsson

Þórir Örn Guðmundsson

Southborough, MA, USA

Copyright © 2015 by William R. Short

All rights reserved. This book or any portion thereof may not be reproduced or used in any manner whatsoever without the express written permission of the publisher except for the use of brief quotations in a book review or scholarly journal.

First Printing: 2015

ISBN 978-1-312-99753-0

Hurstwic, LLC
P.O. Box 5
Southborough, MA 01772
USA

<http://www.hurstwic.com/>

Front cover: Gísli battled his enemies on Einhamar: “The end you wanted is near.”

Mynd framán á kápu: Þá mælti Gísli að þeir skyldu bíða lítt það “munuð þér nú hafa þau málalok sem þér vilduð.”

Frontispiece: Gísli held them off with rocks and weapons so well that his stand became famous.

Mynd fremst í bókinni: En hann ver sig bæði með grjóti og vopnum svo að því fylgdi mikil frægð.

Back Cover: Geirþjófsfjörð at dusk.

Mynd aftan á kápu: Geirþjófsfjörður, Vestfjörðum

Introduction. *Gísla saga* is one of the best known and most beloved of the *Sagas of Icelanders*. The saga tells the story of Gisli Súrsson, a valiant man whose luck sometimes deserted him, and so ultimately, he was declared an outlaw. His enemies relentlessly tracked him to kill him, but Gisli outwitted them again and again with clever ruses, causing them shame and disgrace. A man called Eyjolf was paid to kill Gisli, and eventually he caught up with Gisli in Geirrhjofsford, the remote valley in west Iceland where Gisli lived with his wife and their foster-daughter. In his final battle, Gisli faced Eyjolf and fourteen armed men and battled them to his death, killing many of them and wounding all of them before he was overcome.

This book tells the story of that battle in brilliant photographs, with text from the saga in both the original Icelandic and in English translation. The photos were taken where the battle took place, standing in the footsteps of the people who fought and died there over 1000 years ago.

The photos are taken from Hurstwic's video production, *The Final Battle of Gisli Súrsson*, available on DVD. Hurstwic is an organization that researches, practices, and teaches how Viking-age people fought and used their weapons.

Inngangur. Gísla saga Súrssonar er ein af þekktari Íslendingasögum og hefur vakið hrifningu margra. Sagan fjallar um frækilegan mann, Gísli Súrsson, sem lenti stundum í óheppilegum aðstæðum með þeim afleiðingum að hann var á endanum dæmdur í útleið. Óvinir Gísla leituðu hans stöðugt til að ráða hann af dögum en Gísli tókst jafnan að leika á þá með brögðum sem öllu óvinum hans skömm og leiðindum. Maður að nafni Eyjólfur grái var ráðinn til að drepa Gísli. Hann náði honum loks við Geirþjófsfjörð, í afskekktum dal á Vestfjörðum þar sem Gísli bjó ásamt konu sinni og fósturdóttur. Í lokabardaganum mætti Gísli Eyjólfvi gráa og fjórtán öðrum vopnuðum mönnum. Gísli barðist hetjulega, tókst að slasa þá alla og drepa suma áður en þeir náðu yfirhendinni og hann féll.

Í þessari bók er fjallað um lokabardaga Gísla Súrssonar með litríkum ljósmyndum og textabrotum úr bæði íslenskri útgáfu sögunnar og enskri þýðingu. Myndirnar voru teknar þar sem atburðirnir eru taldir hafa átt sér stað fyrir um 1000 árum. Þannig getur lesandi sett sig í spor þeirra sem börðust þar og létu lífið.

Myndirnar eru hluti af upptökuverki frá 2014 sem Hurstwic, hópur áhugamanna og sérfræðinga um víkinga, vann og hefur nú gefið út á DVD. Hurstwic-hópurinn rannsakar, æfir og kennir ýmislegt um víkinga, m.a. um bardagatækni og vopn þeirra.

Michelle Lynn Mielnik þýddi á íslensku.

Nú er Gísli heima það sumar og er nú kyrrt. Síðan kemur sumarnótt síðasta. Þá er þess getið að Gísli mátti ekki sofa og ekki þeirra þriggja.

Gisli stayed home in Geirrhjofsford that summer with his wife, Aud, and their foster-daughter Gudrid, and all was quiet. Then, on the last night of summer, Gisli could not sleep, and neither could the women.

Þá kveðst Gísli vilja fara frá húsum og til fylgsnis síns suður undir kleifarnar og vita ef hann mætti sofna.

Then Gisli said he wanted to leave the house and go to his hideout under the ridge, to see if he could get some sleep there.

Nú fara þau öll og eru þær í kyrtlum og draga kyrtlarnir dögglóðina. Gísli hafði kefli og reist á rúnar og falla niður spænirnir.

All three of them went. The long clothing of the women trailed on the ground, marking their way in the frost. Gísli carved runes on a piece of wood, and the shavings fell to the ground.

Þau koma til fylgsnisins. Hann leggst niður og vill vita ef hann gæti sofið en þær vaka.

They arrived at the hideout and Gisli lay down to see if he could sleep, while the women stayed awake.

Rennur á hann svefnhöfgi og dreymir hann að fuglar kæmu í húsið er læmingjar heita. Þeir eru meiri en rjúpkerar og létu illilega og höfðu volkast í roðru og blóði.

He fell into a deep sleep and dreamed that large birds came to the house. They screamed horribly and were covered in blood and gore.

Þá spurði Auður hvað hann hafði dreymt. “Nú voru enn eigi svefnfarir góðar.” Gísli kvað vísu.

When he woke, Aud asked what he dreamed. “Yet again, my dreams were not good,” said Gisli, and he spoke a verse.

Og er þetta er tíðinda heyra þau mannamál og er Eyjólfur þar kominn við hinn fimmtánda mann...

Then, they heard men's voices. Eyjolf had arrived with fourteen men.

...og hafa áður komið til húss og sjá dögglóðina sem vísað væri til.

They had been to the farmhouse and saw the footprints in the frost pointing the way towards Gisli.

Og er þau verða vör við mennina ganga þau upp á kleifarnar þar sem vígi er best og hefir hvor þeirra þusl í hendi mikla.

Gisli and the two women climbed up on to the ridge where they held the high ground advantage. Each of the women held a large club.

Þeir Eyjólfur ganga að neðan. Hann mælti þá við Gísla: “Hitt er nú ráð að fara eigi undan lengra og láta þig eigi elta sem huglausa menn því að þú ert kallaður fullhugi mikill. Hefir nú ekki orðið skammt funda á milli og það mundum vér vilja að sjá væri hinn efsti.”

Eyjolf and his men arrived at the bottom of the ridge. Eyjolf called to Gísl, “I advise you to retreat no farther. Don't have yourself chased like a coward. We have not met too often, but I'd prefer this meeting to be our last.”

Gísli svarar: “Sæk þú að karlmannlega fyrir því að eg skal ekki lengra undan fara. Er það og þín skylda mest að sækja fyrstur að mér því að þú átt sakir við mig meiri en aðrir menn þeir sem hér eru í för.”

Gisli replied, “Then attack like a man, and I will retreat no farther. And you should lead the attack, since you bear a greater grudge than the men who come with you.”

These pages are not included in the preview document: 13 - 43

©2015 William R. Short
Hurstwic, LLC

Lýkur þar nú ævi Gísla og er það alsagt að hann hefir hinn mesti hreystimaður verið þó að hann væri eigi í öllum hlutum gæfumaður. Nú draga þeir hann ofan og taka af honum sverðið.

And thus Gisli's life came to an end. He was a man of great prowess, but luck was not always with him. They dragged away his body and took his sword from him.

Götva þeir hann þar í grjótinu...

They covered him over with stones...

...og fara ofan til sjóvar. Eftir þetta fara þeir Eyjólfur heim í Otradal og andaðist þegar hina sömu nótt hinn sjöundi maður en hinn átti liggur í sárum tólf mánuði og fær bana. En aðrir verða heilir þeir sem sárir voru og fengu þó óvirðing.

... and went back down to the sea. Eyjolf returned home with his men, and several more died from their wounds. They gained nothing but dishonor for their efforts.

Og er það alsagt að engi hafi hér frægri vörn veitt verið af einum manni svo að menn viti með sannindum.

And it is said that no man had ever put up a greater stand than Gisli.

The Final Battle of Gisli Súrsson: A Picture Book

Lokabardagi Gísla Súrssonar: Myndasaga

Gísla saga is one of the best known and most beloved of the *Sagas of Icelanders*. The saga tells the story of Gisli Súrsson, a valiant man whose luck sometimes deserted him, and so ultimately, he was declared an outlaw. In his final battle, he faced fifteen armed men and battled them to his death, killing many of them and wounding all of them before he was overcome.

This book tells the story of that battle in brilliant photographs, with text from the saga in both the original Icelandic and in English translation. The photos were taken at Geirthjofsford in Iceland, where the battle took place, standing in the footsteps of the people who fought and died there over 1000 years ago.

Gísla saga Súrssonar er ein af þekktari Íslendingasögnum og hefur vakið hrifningu margra. Sagan fjallar um frækilegan mann, Gísla Súrsson, sem lenti stundum í óheppilegum aðstæðum með þeim afleiðingum að hann var á endanum dæmdur í útleögð. Í síðasta bardaga sínum Gísla varðist hetjulega gegn 15 vopnuðum mönnum þar til hann datt niður dauður, en þá hafði hann náð að slasa alla og drepa marga.

Í þessari bók er fjallað um lokabardaga Gísla Súrssonar með litríkum ljósmyndum og textabrotum úr bæði íslenskri útgáfu sögunnar og enskri þýðingu. Myndirnar voru teknar þar sem atburðirnir eru taldir hafa átt sér stað fyrir um 1000 árum. Þannig getur lesandi sett sig í spor þeirra sem börðust þar og létu lífið.

Hurstwic, LLC, P.O. Box 5, Southborough, MA, USA
<http://www.hurstwic.com>